بەرەو نێوەندی زیرەکناسیی !! ...
دکتۆر مەولود ئیبراهیم حەسەن

زیرەک ئەگەر هونەرمەندی مێللەتێکی وەک کورد نەبوایەو میللەتی کوردیش هێندە لە رووی هونەری و ئەدەبی و کلتوری و شارستانی نیەوە بێ سەرو بەرووهێندە لە دوا نە بوایە ، ئێستا زیرەک سەر مایەکی بەرزی نەتەوەیی بوو لە نیو وڵا تان شانازیمان پیوە دەکردوو دەمانتوانی لە جەند رووی□و□ بە هونەری زیرەک لە ڕیزی پیشەوەی هونەری دنیابین ،زیرەک لە گەڵ هه موو دەربەدری و بیکەسیەکەی خۆی هونەری کوردی گەیاندە بەرزترین لوتکەی هونەور لە جێهان ..هێندە هەیە هێشتا کورد ئەم لوتکەیەی بە چاکی ناناسێ و بە نیوەندە هونەریەکانی جیهانیشی نە ناساندووە ، زیرەک داهێنەریکی بێ وێنەو کەم وێنەیە .دەنگی زیرەک دەنگێکە رەهەندێکی دەنگی کەونیی هه یە .دەنگی هونەرمەندی شەهید حەسەن زیرەک دەنگێکی بە هه شتی هه بوو ..ژیانیکی دۆزەخیی ژیا.

لە ڕۆژی ٢٦/٦/٢٠١٨ چل وپێنج ساڵ بە سەر کۆچی دوایی هونەرمەندی (شەهید حەسەن زیرەک)ی هه میشە زیندوودا تێدەپەڕێ ، تا ئێستا لە کوردستان بەردەوام ساڵانە لەم ڕۆژەدا بەشێوازی جیا جیاو لە نێو دەزگاکانی میدیادا یادی ئەو هون□رم□ندە بێ وێنەو کەم وێنەیەی کورد دەکرێتەوە ،لە کاتێکدا لە دڵەوە سوپاسی هه موو ئەو دەزگاونێوەندە هونەری و ئەدەبی و میدیاییانە و کە سایەتیە ئەدەبی و هونەری وکلتوری و فەرهه نگیانە دەکەم کە هه تا ئەگەر بە وشەیەکیش بیت ساڵانە یادی هونەرمەندی شەهید زیرەکیان کردووتەوە ،بەڵام ، زیرەک بەو تایبەتمەندییە هونەری و ئەدەبی و کلتوری و کۆمەڵایەتی و کوردایەتیە دەوڵەمەندەی کە هه یەتی پێویستی بە (نێوەندی زیرەکناسیی)هه یە .چۆن ژیان و کەسایەتی و هونەری زیرەک هێندە فراوان و پڕو دەوڵەمەندوهه مە جۆرە پێوێست دەکات بە پسپۆریی هه مەجۆرو هه مە لایەنە بەردەوام لە ڕەهه ندە جیا جیاکانی زیرەک بکۆڵرێتەوە .

لە چاوپێکەوتنەکەمدا لە گەل خاتوونی بەڕێز (ڕابیعەخانم) دواخێزانی زیرەک ، ئەو بەڕێزە گێرایەوە و گوتی : (پاش مردنی زیرەک ،لە خاریجەوە لەتارانەوە جەماعەتێک هاتبوون ،سەیارەی چاکیان پێ بوو،پێنج شەش کە سێک بوون ،ویستیان لاشەی زیرەک ببەنە ئەمریکا، پارەیەکی زۆریان دەدا، خزم وکەسی هه ندێک ڕازی بوون ،

بەڵام ؛من ک□ بیستم یەخەی خۆم دادڕی وچووم شکاتم کرد.گوتم؛ ئەوە هێورەکانم دەیانەوێ لاشەی زیرەک بفرۆشن. لێنەگەڕام !

گوتم:باشە ئەو خاریجیانە لاشەی زیرکیان بۆچی بوو؟

ڕابەخانم گوتی:گوتیان دەیبەین فەحسی دەکەین ، بۆ ئەوەی بزانین ئەوە چۆنەو چ حەنجەرەیەکە ؟ پارەیەکی زۆریشیان دەدا، پارەی ئەو وەختە ، دوایی گوتیان : تەنیا حەنجەرەکەی دەبەین ، هه رچیتان دەوێ دەتاندەینێ. لێنەگەڕام ، گوتم : عەمەل کراوە ، بەەد بەخت بووە ، ئێستا لە گؤڕەکەش لێی ناگەڕێن .)(ل ١٣٦ ساواک بۆچی حەسەن زیرەکی کوشت) بەداخەوە دڵسۆزیەکەی ڕابە خانم بووە هۆی ئەوەی ئەو حەنجەرەیە فەحس نە کرێ ! فەحسکردنێک بە دەستی کەسانی پسپۆر و تایبەتمەندییە بێ وێنەکەی دەر نەکەوێ.ئەو ڕوو داوە دەری دەخات کەئەو وەختە لە ئەمریکاو کەسانی پسپۆر ئاگاداری هونەرو دەنگ و کەسایەتی زیرەک بوونە ، مخابن ئەو هه وڵەیان لە سەردەمی ژیانی زیرەک نەبووەو درەنگ کەوتووەو سەری نەگرتووە . ئەگەر سەری گرتبا ..ئێستا گەرووی زیرەک گەرووێکی قیاسیی دەبوو بۆ گەروودەنگی هه موو هونەرمەندانی جیهان .

ئەم ڕوو داو دەری دەخات دەنگ و گەرووی زیرەک دەنگ و گەرووێکی تاقانە بووە ..لە هه مووجێهان .کەمن نەمبیستووە ئەمە بۆ هێچ هونەرمەندێکی تری گۆرانیبێژکرا بێ !

ئەمە دەری دەخات کە لێکۆڵینەوە لە ژیان و هونەری زیرەک بە شێوەیەکی جددی هێشتا دەستی پێنەکردووە . هه ر بۆیە من زۆر بە پێویستی دازانم کە لە داهاتووێکی نزیکدا (نێوەندێ زیرەکناسیی) دابمەزرێ وهه وڵبداڕۆژ بەڕۆژ زیاتر زیرک بە خۆمان و بە دنیا بناسێنێ .

دەنگی زیرەک دەنگێکی هه مە ڕەنگ و تاوسییە دەنگێکی ئاسمانی و بە هه شتییە !دەنگێکە زۆر تایبەت ..

دەنگێک دەوڵەمەند بەگوتن و بەئاوازو بەسۆزو چینە جیا جیاکانی دەنگ ..هه رلە دەنگی نزمی نزمەوەو تادەگاتە دەنی بەرزی هه رە بەرزەوە .زیرک ئەوەندە هونەرمەندانەو لێهاتووانە و بە شەوق ئەشقەوە ئەو دەنگەی خۆی بەکارهدناوە و یاری پێکردووە کە گوێگر داگیردەکات ..داگێرکردنێک بە ئەشقەوە . ئەو دەنگە بەو هه موو ئاستە بەرزیەوە هونەری گۆرانی کوردی ئەوەندە دەوڵەمەند و بەرزکردووتەوە ..تائێستا هیچ هونەرمەندێک ئەوەی پێ نەکراوە .

زیرەک بەو هه موو دەوڵەمەندیی و بەرزییەوە زەربە پیرۆزی شایستەی ئەوەیە کە نەوەندی زیرەکناسیی بە دابمەزرێ و لەم لایەن و ڕووانەوە لێکۆڵینەوە لە ژیان و هونەری زیرەک بکا .

١-نووسینەوەی لە دایکی بوون و ژیان و مردنی زیرەک بە ڕۆژومانگ وساڵەوە ، بەماڵ وگوندو شارو وڵاتەوە . وەکو زانراوێشە زیرەک بە شیعر کورتەی ژیانی خۆی هه تا ساڵی هه زارو نۆسەت و پەنجاو هه شت نووسیوە ، کە لیکۆڵینەوەیەکی دەوڵەمەندی زانستی هه ڵدەگرێ .

٢-ژماردنی هه موو ئەو کارانەی کە زیرەک زۆر بە منداڵی و بە برسییەتی و لە ناچارییەوە کردوویەتی هه ر لە خزمەتکردنی ماڵی ئاغاوە تادەگاتە کارمەندی ڕادیۆو خاوندارییەتی ئوتێل لە شاری سنەو چایخانەی –کانی مەلا ئەحمەد – لە دەرەوەی شارو زیرەک گوتەنی لە نێوان دوو کێودا .

٣-ژنهێنانەکانی زیرەک هه ر لە یەکەم ژنیەوە کە پاش ئەوەی دەکەوێتە بەندیخانە دایکی زیرەک ئەو ژنەی زیرەک لە برای زیرەک مارەدەکاتەوە ،کە زیرەک لە بەندیخانە دێتە دەرەوە و ئەمە دەبینێ و دەبیسێ ، شێت دەبێ و سەری خۆی هه ڵدەگرێ و تا بە جێهێشتنی گۆوهه رێ بە ناچاری و جیابوونەوەی لە میدیا خانم بە زۆری و تادەگاتە جیابوونەوە ی لە ڕابە خانم بە مەرگ و کە لە باوێشی ئەودا چاو لێکدەنێ . هه رەها کچەکانی ساکارو ئارەزوو لەخانمی میدیای زەندی وکوڕەکەی دکتۆر جەمیل لە گۆوهه ر خانم .

٤-گیران و بەندکردنەکانی زیرەک لە عێران و لە ئیراق و هەیەکان و ماوی گیرانەکان و ئازارو چەوسەکەکانی زیرەک لە نێو بەندیخانەکان .

٥-کێ بوون ئەوانەیکە یارمەتیی زیرەکیان داوە ، یارمەتییە جۆراوجۆرەکان ، کە زیرک خۆی دەڵێ ؛ من دەستی زۆر بەوەفاو دڵسۆزم هه بووە ، لە هه ندێ کات دا دەڵێ ژیانم لە سەر ئەوان بووە ، وەک (میرزاکەریم خۆشناو) کە ئەو ڕەحمەتییە دوو بەرگ کتێبیشی لە سەر ژیانی زیرەک نووسیوە بە ناوی (حەسەن زیرەک و هه ندێک لە بەسەرهاتەکانی) کە هه ر بەڕاستی دوو بەرگی توحفەی ئاسان و زۆرجوان و زۆر دڵسۆزانەی ئەوەی لە زاری زیرەک بیستوویەتی ئەوەش وبەچاوی خۆی دیویەتی نوسیویەتی و گێڕاویەتیەوە .هه روەها کێن ئەوانەی لە زیرەکیان داوە ؟ زیرەک خۆی دەڵێ : خودا ئاگادارە هه ندێ جار لێیانداوم ، خۆشم نازانم لە سەرچی لێمدراوە !!

٦-زیرک کەی دەستی بە گۆرانی گوتن کردووەو یەکەمجار لەکوێ بووەو لە هە ریەک لە ئێستگەکانی بەغداو تاران و کرماشان و سنەو مەهابادو تەورێزو .. تادوایی چەند گۆرانی تۆمارکردووە .؟

٧-زیرک چەند ئاهه نگی تایبەتی گێڕاوەو بۆکێ و لە کوێندەرو بۆ چ هۆیەک بووەو هه ریەک لە و ئاهه نگانە دا چەند گۆرانی گوتووەو چ تەپیکی مۆسیقی و چەند مۆزیسیەنی لە گەڵ دابووە ؟.

٨-زیرەک چەند گۆرانی فۆڵکلۆری گوتووتەوەو چ گۆڕانکاریەکی تێدا کردوون لە ڕووی دەق و ئاوازو گوتنەوە ؟ چەند گۆرانی هونەرمەندانی دیارو ناسراوی گوتووتەوەو چۆنی گوتونەتەوە ؟ چەندگۆرانی لە عەرەبی و فارسی و ترکی و ئازەری و ئەرمەنی و نەتەوکانی تر وەرگرتووەو گوتوویەتی و چ گۆڕانکاریەکی تێداکردوون ؟ بۆ خۆی چەند گۆرانی بە شێعرو ئاوازەوە داهێناوەو تۆماری کردوون ؟ زیرک بە دەنگی کێ کاریگەربووە لە گۆرانیبێژانی کوردو غەیرەکورد ؟ دەبێ ئەو ڕاستیە بزانین زیرک هه رگۆرانیەکی فۆلکلۆری وگۆرانی هه رکەس و هه رمیللەتێکی گوتبێتەوە ، گۆڕانکاری لەدەق وئاوازو جۆری گوتنەکەدا کردووەوکردوویەت بە هی خۆی زیرەکانە گوتوونیەتی .لە لیکۆلینەوەی هه موو ئەمانە دەتوانین ڕێبازی گۆڕینی گۆرانی فۆلکلۆری و ڕێبازی بەکوردی کردنی گۆرانی بیانی بدۆزینەوە و لە مەودوا هونەرمەندان لە سەری بڕۆن .

٩-لە ڕووی زمانزانی و کوردی زانیەوە، زیرەک بەم نەخوێندەواریەی خۆی یەکێکە لە زمانزانترین و زمانڕەوانترینەکانی کورد .ئەوەندە بە زمانزانی و زمانڕەوانی گۆرانی دەڵێ و وشەکان بە ڕوونی و جوانی دەردەبڕێ ، ئێستا زمانی گۆرانی و قسەکردنەکانی زیرەک زەخیرەیەکی دەوڵەمەندو گرنگن بۆ کەسێ بیەوێ زمانی کوردی خۆی ڕەوان بکات و کەسێک بیەوێ فێری زمانی کوردی ببێت .

١٠- زیرەک شیعری زۆری گۆرانیەکانی خۆی بۆ خۆی دایناوە ، لە ئاستی شیعری گۆرانیدا لە بەرزترین ئاستدان ، بە تایبەت بە شێوازی گوتنی خۆی هه ربۆ نموونو : هه ردەرواو بە جەم دەلی ، ڕازیە تەم دارە مإوی ، کرماشان شاری شیرینم ، چارەگەی هه ولێریە ، لە نێو سابلاغ دا بورجە دیارە …تاد . جگە لە مانە هه موو ئەو شێعرە فۆلکلۆریانەی گوتوونیەتەوە دەسکاری شیعرەکانی کردووەو لە گەل خواستی خخی گونجاندوویەتی و ڕێکی خستووە ، هه ر بۆیە ئیستا ئەو شیعرە فۆلکۆریانە شێعری زیرەکن ..) و بەڕاسی زیرەک شاعیرێکی دەست بالا بووە ، ئەوەی کە سەربردەی ژیانی خۆی بە شیعر نووسیوەتەوە ،

شیعرەکە لە ئاستی شیعرەکەی حاجی قادر دایە ، حاجی دەفەرمووێ (باوکم ئەحمەد بوو ناوی فیکرم دە ..خەڵکی لادی بوو دایکی من فاتە) زیرەکیش لە ژیاننامە شیعریەکەیدا دەنوسێ (خەڵکی بۆکانم،کوردی خوێن پاکم ..برام – حسەین- ە و خاتو-ئامین- ە دایکم)هە ربۆیە دەبێ حیسابی شاعێرێکیش بۆ زیرەک بکەین نەک تەنیا گۆرانی بێژو ئاواز دانەر .

١١-زیرەک بەزمانی کوردی وزۆر لە زارەکانی کوردی گۆرانی گوتووە وبەجوانی تەکەڵەی کردوون، دیسان بەزمانی کوردی و عەرەبی و فارسی و ترکی و ئازەری ..گۆرانی گوتووە ولەیەک گۆرانیدا ئەوەندە سەرکەوتووانە زمانگۆرە دەکات لە نەوان ئەم زمانانەدا کە گوێگر هە ست بە هیچ لەنگیی و گرێیەک ناکات کاتی لە زمانێکەوە دەچێتە زمانێکی تر زۆرجار لە نەوان سێ زمان جێگۆڕکێ دەکات و جوانی و خۆشیەک دەدات بە گوێگروێک ئەوەی هە رسێ زمان هیچ جیاوازیەک لە نەوانیاندا نە بێت ، ئەوەش هونەرەکە هە رلەزیرەک دەوەشێتەوە .هە ربۆیە ئێستا زیرەک بەتەنیا گۆرانیبیژێکی کورد نیە ! بە لکە بە هە مان ئاست گۆرانی بێژی فارس و ترک و ئازەریشە ، ئەرێ ئای هونەرمەندانی فارس و ئازەرو ترک چۆنە لەسەر هونەری زیرەک و چۆنی هە ڵدە سەنگینن؟

١٢- زیرەک شێعری بەرزی زۆر لە شاعیرانی کوردو فارس و ترکی گوتوتەوە و بەم دەنگە ئاسمانیەی خۆی هێندەی تر شیعرەکانی بەرزو جوان کردوون.

١٣- زیرەک کاریگەری بەسەر چەند گۆرانیبێژی کوردو غەیرە کوردەوە بووەو کێن ئەوانەی گۆرانی زیرەکیان بەسەرکەوتوویی گوتووتەوە و دواجار چەندن ئەوانەی لە قوتابخانەی زیرەک و بە هۆی زیرەک بوونەتە گۆرانیبێژ ؟

١٤- زیرەک هونەرمەندێکی مەزن بوو لە سەردەمێکی نزم دا ژیاوە ، هە ربۆیە بە هە ڵەو کەم و کورتی نەبووە لە ژیانی تایبەت و ژیانی هونوری دا، خۆی دەڵێ : هە رکەس بێ کەس بێ و بەرەڵلابێ ..وەک منی لەبی زەحمەتە چابێ ! هە رەها خۆی دەڵێ ..زۆرسەرم شکاندوو وسواندەم ڕوخاند ..زیرەک لە دانپێدانانی هە ڵەکانی خۆی دا زۆرئازایانە دەدوێ ئەوەندەی هە لی بۆ هە ڵکەوتبێت ...چ لە ژیانی کۆمەڵایەتی چ لە ژیانی هونەری ..بۆ نموونە بە مەلیک فەیسەلی داهە ڵگوتووە هە روەها شای ئێران و کوڕەکەی و بیست وهە شتی موردادو کەوتنی موسەدەق .ئەمانەش هە مووی باجی هونەرمەندیی و گەورەیی

زیرەک وبێ دەوڵەتی کوردو بێ سەرو بەری زەمەنەکەیەتی .

١٥- زیرەک بە پەیوەندی بە ژن و کچانەوە بێ کێشەو سەرواو دەراو نە بووە ، بیستوومە بە هۆی زیرەکەوە ژن کوژراوە ..هه رچەندە تەواوی ڕووداوە کە نازانم چۆنە ! هه روەهابیستوومە بوکی تازە بە هۆی دەنگی زیرەکەوە تەڵاق دراوە . دەڵێن : بوکێکی تازە کە جەند ڕۆژێکە گواستراو□ت□وە لەماڵەوە گوێ لە دەنگی زیرەک دەگرێ کە لە ڕادیۆوە گۆرانی دەڵێ . بوکە دڵی خۆشەو کەزیرەک گۆرانیەکە تەواو دەکات ، بوکە دەڵێ : لە بەر خۆیەوە دەڵێ خۆزگە من ژنی زیرەک بووام ، میردەکەی کەتازە زاوایە و گوێی لێدەبێ و توڕە دەبێ و دەڵێ ..ئەوە هه رسێ تەڵاق و بچۆ میرد بە زیرەک بکە !!

١٦-کەسایەتی زیرەک ، کەسایەتیەکە لەزۆر ڕووەوە لێی بک□□□ر□تەوە ، لە ڕووی بەوەفاو چاوتێری و دەستبڵاوی ومیواندۆستی و چاکە خوازییەوە ، نموونەی نە بووە ، زیرک لە وپەڕێ هه ژاریدا یارمەتی کەسانی پێویست و هه ژاری داو ، ئەوەی کە مامۆستا عەزیزی شارۆخ دەیگ□□□یتەوە کەزیرەک فەرشی ماڵی خۆ فرۆشتووەو عەرەبانەی بۆ برا نەخۆشەکەی شارۆخ کرێو□ ، پ□آش ئەوەی زیرەک لە ڕۆژنامە داواکاریەکەی ئەو کەمئەندامە دەخوێنتەوەو لە تارانەوە بۆی دەباتە مەهاباد .

١٧- ئازایەتی زیرەک ..زیرەک پیاوێکی یەکجار ئازابووە ، سەرەڕای ئەو بێ کەسی و دەربەدەرییەی کە بەردەوام بووە . جارێک زیرەک لە نادی مەهاباد گۆرانی دەڵێ و ئەودەمانە ش مەهاباد لەژێر باری ئەمنی توند دادەبێت و کۆبوونەوەو قەرەبالغی قەدوغەبووە ، بە هۆی دەنگی زیرک خەڵکێکی زۆر لە ناوو دەروەی نادیەکە کۆدەبنەوە ، دەوریە ئەمەدەبینێ دەچێتە ناو نادیە کەو بەزیرەک دەڵی ئەم شلۆغیە چیە پەیدات کردووە ؟ نازانی گۆرانی گوتی مەمنووعە ؟ زیرەک دەڵێ لە تاران خەڵک لەسەر شەقام گۆرانی دەڵێن و هه ڵدەپەڕن ، ئێمە لە نێو ئەم چواردیوارەش گۆرانی نەڵێین ؟! قسەیەک لەوو یەک لە زیرەک زابتەکە زلەیەک لە زیرەک دەدات ، زیرەکیش ئازایانە زلەیەک لە بنە گوێی زابتە کەدەداو بە پشتدا وەری دەگێڕێ و گەنجەکان غیرەت دەیانگرێ و زابت و پۆلیسەکان زۆر چاک دەکوتن . دواجار پۆلیس دێن و زیرەک دەگرن و هێندەی لێدەدەن و لە پەل وپۆی دەخەن و بەم شەو ساردە زیرەک دەخەنە ناو حەوزی ئاوی حەوشی پۆلیسخانە ، تا پیاوماقولیک تکای بۆ دەکات و بەری دەدەن و دەیبەنە نەخۆشخانە . ئەوەی گرنگە زابتەکە بە پشتیوانی حکومەت لە زیرەک دەدات و یاسای لە پشتە ، کەچی زیرەک بە هێزی قیروسیای گیانی خۆی لە زابتەکە

دەداتەوە . هە روەها کە ساواک داوا لە زیرەک دەکات کە بێتە ئێراق
و کار بۆ ئەوان بکات و هە رچی بیەوێ بۆی دەکەن ! زیرەک ئازایانەو
کوردانە ئەمە ڕەت دەکاتەوەو دەڵێ ئەمە کاری من نیەو من کانیەک
ئاوی تێدا بخۆمەوە بەردی تێناوێم باساڵێ دوو جارم تێهەڵبدەن ! هە
رئەمەش یەکێ لە هۆیەکانی ئەوە بوو ساواک واز لە زیرەک نەهێنێ و
دواجر ژەهرخواردووی بکات !!

١٨- کوردایەتی زیرەک.. هە رچەندە زۆر بە چاکی نازانم کە زیرەک
ئەندامی هیچ حزبێک بووبێ یان نا ! بەڵام . مام جەلال باسی ئەوە
دەکات کە نامەی نهێنی پێدا ناردووەو کاری نهێنی پیکردووە هە وە
ها سالەی شەستو حەوت کە لە ئیران ڕادەکات پاش چاپکردنی (چریکەی
کوردستان) دەچێتە کوردستانی ئێراق و پەیوەندی بە شۆڕشەوە دەکات
وگۆرانی بۆ پیشمەرگەدا هە لدەڵێ و ماوەیەک دەمێنتەوە ، ئایا زیرەک
بە ڕەسمی ئەندامی هیچ پارت و ڕێکخراوەکی سیاسی بووە؟ تا ئێستا
سەردەمی کۆماری کوردستانی زیرەک دیارنیەو نازانرێ پەیوەندی بەم
کۆمارە وە چۆن بووە ؟ ئایا ئەودەمە زیرەک لە سجن بووە یان
دەربەدەربووە ؟ دەنانکرێ زیرەک لە کوردستانی ڕۆژهە ڵات بووبێ و
کۆمار دابمەزرێ و زیرەک لە تەمەنی بیست و سێ و چواسالەی بووبێ بەو
هە موو هونەرو کوردبوونەوە هیچ کاردانەوەیەکی نەبووبێ ؟کێ من
زۆرتر بۆ ئەوە دەچم ئەو کاتە زیرەک لە تەورێز لە سجن بوبێ ؟!!
هیوادارم بەرپرزانی ئاگادار ئەمە ڕوون بکەنەوە .کوردایەتی زیرەک
لە هونەرە پێداهەنان و ڕەسەنکەیەتی ، تەواوی هونەرو ژیانی زیرەک
پارچەیەکی زەوین و بە نرخە لە نەخشەی کوردایەتی کوردستان ..زیرەک
بە سروشت و کلتورو بەرگ و خواردن و جوانی ژن و ئاوی کوردی دا هە
ڵگوتووە ، هە ڵگوتنەک لە بەرزترین ئاست ، ئەوەندەی زیرەک لە
گۆڕانیەکانی دالەو ڕێژگارەدا ناوی (کوردو کوردستان) ی هێناوە
تا ئێستا هیچ گۆرانیبێژێک ئەوەندە ناوی نە هێناون . دەلێن : لە
مالەی شاو لە ئاهە نگی شادا زیرەک هاوار دەکاو دەڵێ ..بژی کوردو
کوردستان ..بژی کوردوکوردستان !!کوردبوونی زیرەک کوردبوونەکە بە
ڕوح و خوێن و ئەشق و هونەرەوە ، لە کوردایەتی هیچ کەس لە پیش
زیرەک نیە ! زیرەک سەرکردەیەکی کوردایەتیە بە هونەر هونەرێکی
بەرز و دواجار لە ڕێی ئەم کوردایەتیە سەری خۆی داناو شەهید بوو .

١٩- زیرەک لە گەڵ زۆر لە هونەرمەندو نووسەر و شائیرو ڕۆشنبیرو
سیاسی و پیاوی دەستە بژیرو خەلکی ئاسایی نیوانی زۆر خۆش بووە لە
ئیران و لە ئیراق ، ئەمانە کێن و چیان لە نیواندا هە بووەو هە
ریەکەیان بە چەدا تەپەڕیون و برادەرایتیەکەیان گەیشتووە بەچی ؟

٢٠- زیرەک گۆرانی لەگەڵ زۆر هونەرمەندی کوردو فارس و ترک و ئازەری گوتووە ، چیرۆکی گۆرانی گوتنەکان چۆن و بەرهەمەکان چۆن ؟

٢١- لە کتێبی – چریکەی کوردستان – دا زیرەک بە شێعر باسی زۆر ئامێری مۆسیقی دەکات و دەنگەکانیان و شوێنیان لە نێو مۆسیقاو جۆری دەنگەکان باس دەکات ، ئەمە جگە لە شیعرەکە پێویست دەکات لە ڕووی زانستی موسیقاوە هه لبسەنگیندری و بنرخیندری ، ئەمە ئاستی زیرەک لە ئامیرناسیی و ئاواز ناسیدا دەردەخات .

٢٢- لە ڕووی دەروونیەوە زیرەک کەسێکی مرۆڤناس و دەروونناس بووە ، هه میشە لە ڕووی کۆمەڵایەتی ودەروونیەوە حیسابی بۆ کەسی بەرامبەرکردووە بە پێی کەس وشوێن و کەسێکی ڕووشکین و دڵشکین نەبووە ، بەردەوام هه تا بۆی کراوە ڕێزی لە بەرامبەرگرتووە ، تا لە سەر حیسابی خۆشی بووبێ ! ڕابیعەخانم دەڵێ : ئەگەر لە ئاهه نگێک پارەیان بە زیرەک و مۆسیقا ژەنەکان دانوایە ..زیرەک هه مووی بەسەر ئەوان دابەش دەکردوو دەیگوت : ئەوان خاوەن ماڵ و منداڵن ئەمە دووکوسین هه رچەنە بیت دەژین ، دەڵێی : لەگەڵ هونەرمەند مامڵێ پیکەوە گۆرانیان گوتووە چۆن دنگی زیرەک بەرز بووە ..زیرەک لە مایکرۆفۆنەکە دوور کەوتووە تەوە تا دەنگی لەگەڵ دەنگی ماملێ هاو سەنگ بیت .

٢٣- هونەری زیرەک هونەریکی ئابووری بزوینە .پەنجا ساڵ دەبێت لە هه رکوێندەر کورد هه بێت گورانی زیرەک لە وێ سەرچاوەیەکی ئابووری و ژیانی زۆر کەسە ، لەوانەی کڕێن و فرۆشتن بە هونەرو کلتوری زیرەک دەکەن ، ئەگەر بەوردی سەرژمیریک بۆ داهاتی هونەری زیرەک کرابووایە ژمارەیەکی سەر سوڕ هێن دەهاتە دەست ، زیرەک تەواو وەک(ڤانکۆخ)ی هونەرمەند وایە .. ڤانکۆخ پارەی جەمە پەتاتەیەکی نەبووا! دواجار تابلۆی – گوڵە بەڕۆژە –پاش سەت ساڵ بە پەنجاو پینج ملیۆن دۆلار فرۆشرایەوە .زیرکیش ئەگەر زۆر جەم نانی نەبووە بیخوات .. ئەوا دوجارو پیش مردن لە خانوی کرێ و دەژیاو لە سەر فەرشی خەلک دەخەوت و نانی خەلکی دەخوارد و کەمرد ..ئەرێ چەند تمەنی لە باخەل بوو ؟! ئەگەر وڵاتی ژیانی زیرەک مافی داهێنەری لە بەرجاو گرتبا زیرەک یەکێ دەبوو لەهونەرمەندە هه رە دەو ڵەمەندەکانی کوردستان و ئێستاش زۆرن ئەوانەی کە خزمەتێک بە زیرەک دەکەن و نانی زیرەک دەخۆن .

٢٤- زیرەک وەک داهێنەرێک حالەتی دەروونی تایبەتی هه بووە ، زۆر

جار لە خەوەو گۆرانی گوتووەو ئاوازی بۆ هاتووە ، زۆر جار لە کاتی تۆمارکردنی گۆرانی و لە ستۆدیۆ پاس پرۆڤە لە سەر گۆرانیەک ، کە چی لە کاتی تۆمارکردن گۆرانیەکی تازەی بۆ هاتووەو و بە قسەی مامۆستا موجتەبای میرزادە مۆسیقارەکان ناچاربوونە بە دوای بکەون . گەورە هونەرمەندەکی فارس و سەرۆکی ئۆکسترای تاران بە مۆسیقارەکانی دەڵێ : ئیوە لە دوای دەنگی زیرەک بڕۆن ..ئەو هونەرمەندە هی ئەوە نیە بەدوای مۆسیقارەوە بیت .

٢٥- زیرک تا ئێستا هەندەی من بزانم زیاتر لە بیست کتیبی جۆراوجۆری لە بارەوە نووسراو ، سەتان وتاریلە بارەوە نووسراوە ، دەیان و سەتان بەرنامەی تەلە فزیۆنی و ڕادیۆی و ڕۆنامەیی لە بارەوە کراوە ، بەمەش ئەرسیفی هونەرو ئەدەبی کوردی یەکجار دەوڵەمەند کردووە و برەوی بە هونەرو ئەدەبی کوردی داوە .

٢٦- ناوی زیرەک تا ئیستا دەیان و سەتان منداڵ بە ناوی زیرەکەوە ناونراون و دەیان و سەتان کەسیش بە هۆی هونەری زیرەکەوە یەکتریان ناسیوەو دەیان کچ و کوڕ بە هوی دەنگی زیرەکەوە بوونەتە ژن و میرد و دەیان و سەتا ن شوێنکارو دوکان و بازاریش بە ناوی زیرەکەوە ناونراون و بازاریان پەیداکردووە .

٢٧- کۆکردنەوەی هە موو وینەو ئەو کۆرەستانەی کە زیرەک بە کاری هێناون و هی ئەون ، هە رلە بەرگ و تەسجیل و ئامێری مۆسیقی وهە رشتیک ئەو بەدەستیەوە گرتبێ و کۆکردنەوەیان و هە ڵگرتن و بەرچاو خستنیان لە نیوەندو ماڵی زیرەک .

ئەمەو زۆر لایەنی تری ژیان و هونەری زیرەک هی ئەوەیە کە بەوردیی و بەزانستی لێی بکۆڵریتەوە ، وەک مامۆستای مۆسیقا دکتۆر عەبدوڵلا سەگرمە دەفەرمووە ؛ ڕۆژی دەت بە سەتان نامە لە سەر هونەری زیرەک دەنووسرێ .

دواجار هیوادارم پیکهێنانی نیوەندی زیرەکناسیی بەزوویی دابمەزرێ و بکەوێتە کارو کار لە سەر ئەو کلتورە دەوڵەمەندو بەرزەی زیرەک بکات و چالاکی بخاتە نیوەندی هونەرو ئەدەبی کوردیمان لە هە موو کوردستان .

٢٢/٦/٢٠١٨ – هە ولێر